

Poetická cesta přes Džbán



V roce 1938 napsal malíř Václav Rabas o svém rodném kraji, že tu poutníka potkává proměna za proměnou. Pojďme se tedy rozhlédnout napříč zdejší krajem, který od východu k západu dělí hřeben Džbánu, a na začátku cesty dejme ještě jednou slovo malíři Václavu Rabasovi: „Bílý jíl nebo šedá slaj splavených kopců a temný samet náplavu dolin střídají se tu v těsném sousedství červenic

svahů, vypálených do fantastických odstínů barevné chemie, že namnoze nemáš odvahy k malířským závěrům z rozmaru této proměnlivé hry. Tu, do těch pískovců červenic vsedl si opukový Džbán. Přehlíží celý chmelný kraj spolu s bratrem svým Louštínem, sedícím na druhé straně vrat staré Erfutské stezky, svažující se pod Řevničovem náhle do zeleného klína úzké krušovické doliny, a daleko zahlíží za svítící kopce lubenecké k žlutickému Vladaři a vrchům tepelským.“ Z Krušovic zamíříme k severozápadu, projdeme přes Hředle, o kterých místní rodák, básník-samouk František Chládek (1829-1861) zpíval, že „Pode Žbánem / v požehnaném, / švarném údolí / zříš vesnici / při silnici, / uprostřed polí. / Pohled milý, / přespanilý / poskytuje směs / plotů, / stromů, / stodol, domů - / rozkošná to ves!“ a „kam se oči / jen otočí, / kam jen míhne zrak, / vidět všady / samé vnady - / nádheru, zázrak,“ vystoupáme na hřeben Džbánu, „tu luznou pahorkatínu, tu jako brčál zelenou, tu záduchivými hvozdy porostlou,“ jak napsal rodák z Petrovic, spisovatel Ladislav Benýšek. (1860 – 1941) a půjdeme ke hradu Džbán, odkud býval krásný výhled, dnes bohužel zakrytý lesem. Připomeňme si jej alespoň popisem Jana Rennera z turistického průvodce, vydaného roku 1908: „Pod sebou vidíme na straně jižní lány polí s bujnou zelení chmelnic, z nichž vynikají zde i onde bílá stavení blízkých i vzdálených osad. Což milejší za jasného počasí jest vyhlídka k severu v bohaté Podlesí! Na obzoru vidíme české Středohoří, jehož vrcholky, rozsazené po rovinaté krajině při Oharce, zdají se nám jako kupy sena na posečené louce. Těžko, přetěžko odpoutati zrak od lepšího toho obrázku.“ Cílem naší cesty je nedaleký augustiniánský klášter v Dolním Ročově, který „leží v údolí tichoučkém jako by začarován pod tou strmou strání, jež na jih za ním se zelená.“ To jsou slova ze vzpomínky kněze a spisovatele Václava Beneše Třebízského (1849 – 1884) na slavné ročovské poutě. Lepší místo, než ročovskou úžlabinu, si prý augustiniáni nemohli vybrat. „Nikam odtud nevidí, jedině na okolní stráně a do nebe. Mnich také více nepotřebuje,“ píše Třebízský a dodává: „Kdyby ty dvě mohutné báně nade chrámem tě nepřivítaly, staneš-li nejmýše na hřebeni, nevím, odvážil-li bys se vyrušiti posvátný zdejší klid.“

